

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İFSAD - ISLAH (FESAD - SULH)

İÇİNDEKİLER

Fesad ve İfsâd; Anlam ve Mâhiyeti	2
Tevhid ve Fesad	2
Fesadın Tek Etkeni İnsanlardır	4
İfsada Karşı Islahat	5
Fesad Karşısında Mü'minlerin Görevleri	6
Gerçek Islahatçılar Aynı Zamanda İnkılapçıdırlar	7
İnsan Hakları İhlâlleri Şeklindeki Fesat	12
Fesâdın Görüntüleri	13
Fesâdın Zıddı Salâh	15
Fesatçılara Verilen Ceza	16

"Onlara: 'Yeryüzünde fesad çıkarmayın' denildiği zaman, 'Biz ancak ıslah edicileriz' derler. Kesin olarak bilin ki, onlar ancak kötülük yapan fesadçılar (bozguncular)dır. Lâkin, anlamazlar (yani yapmakta oldukları kötülüğü farketmezler)." (2/Bakara, 11-12)

Fesad ve İfsâd; Anlam ve Mâhiyeti

Fesad, "fe-se-de" fiil kökünden gelir; bir şeyi itidal (denge) dairesinden az veya çok çıkarmak demektir. Bu fiil, yiyecek ve içecekler için bozulma, kokma; ameller için geçersiz olma, hükmü olmama; bunların dışındaysa gerek nefis gerekse bedende meydana gelen maddî-manevî bozulma; toplumda ortaya çıkan kokuşma ve dengeden sapma durumlarını ifade etmek için kullanılır.

Fesad, sözünü ettiğimiz fiilin mastarıdır; bozulma, kokuşma, itidalden çıkma anlamlarına gelir. İfsad: Bozmak, fesad çıkarmak, ifsad etmek, itidalden (dengeden, faydalı ve âdil olmaktan) çıkarmak, kokuşturmak demektir. Faydalanılan bir şeyin bozulmasına fesad; bunun zıddına da salah denir ki, bu da bir şeyin doğru bir hale getirilmesidir.

Fesat kelimesi, Kur'an'da çeşitli ayetlerde genellikle 'yeryüzünde fitne uyandırıp, insanların durumunu ve yaşama yollarını doğruluktan saptırıp, dünyevî ve uhrevî çıkarları zedelemek' anlamında kullanılır. Müfsid; bu fiilin ism-i fâili olup, bozan, bozgunculuk yapan demektir. Fesadın zıddı salah; ifsadın zıddı ıslah; müfsidin zıddı muslih ve fâsidin zıddı da sâlihdir.

Fesadın esasını varlık ve oluştaki dengeyi bozmak, bozgun ve yozlaşmaya sebep olmak oluşturur. Bu da, bazan insanın iç dünyasında, bazan bedenimizde, bazan da dışımızdaki dünyada meydana gelir.

Tevhid ve Fesad

Hevâlarını ilah edinen insanlar, yani böylesi hevâdan ilahlar birbirleriyle çatışacaklarından yeryüzündeki fesadın başlıca etkeni, yeryüzünün müfsidleridir. Kur'an, evrende egemen olan birliğin, düzenin ve dengenin, yani sulhun tevhidden, yani İlah'ın bir olmasından kaynaklandığını, eğer göklerde ve yerde birden fazla ilah olsaydı, sulhun bozulup, yerine fesadın hakim olacağını belirtir: *"Eğer o ikisinde (göklerde ve yerde) Allah'tan başka ilahlar olsaydı muhakkak fesada uğrarlardı."* (21/Enbiyâ, 22)

Göklerde yalnızca Allah'ın ilahlığı egemendir; yeryüzünde de insan elinin ulaşamadığı yerlerde yine Allah'ın ilahlığı egemen olup, buralarda fesad yerine sulh vardır. Fakat, yeryüzünde bazı insanlar Allah'ı değil de hevâlarını ilah edindiklerinden, dolayısıyla birden fazla hevâ birden fazla ilah ortaya çıkar. Bunun sonucunda böyle insanlar daha başka insanlar üzerinde rableşir, ellerinin ulaştıkları yerleri mülk edinmeye, buraları egemenlikleri altına almaya çalışır, yani Allah'ın rablık ve melikliğini tanımayıp, kendi hevâlarını bu makama oturturlar.

Bu insanlar, ister kâfir, ister münâfık olsun durum değişmez ve bunların işi, kendiliklerinden yeryüzünde fesad çıkarmaktır; kendilerini ıslah edici saysalar bile. *"İnsanlardan mü'min olmadıkları halde, Allah'a ve ahiret gününe inandık diyenler vardır. Allah'ı kandırmaya çalışırlar, iman edenleri de; ama farkında olmadan yalnızca kendilerini kandırmaktadırlar.*

Kalplerinde hastalık vardır onlarn, Allah da hastalıklarını arttırmıştır. Yalan söylemelerinden dolayı acıklı bir azap vardır onlar için. Kendilerine 'yeryüzünde fesat çıkarmayın' denildiği zaman, 'biz ancak ıslah edicileriz' derler. Dikkat edin, onlardır müfsid (fesat çıkarıcılar), ama şuurunda değillerdir." (2/Bakara, 8-11)

"Onlara 'yeryüzünde fesad çıkarmayın' denildiğinde; 'biz ıslahatçılarız' derler." (2/Bakara, 11) İlk insanın imanı tabiatın ilk yaratıldığı günlerdeki gibi tertemizdi. Karalar, denizler ve havalar, mü'minlerin imanı gibi pırıl pırıldı. Önce imana şirki bulaştırdılar.

Allah'ın kanunlarını hiçe sayarak kendilerini ilahlaştırdılar. Ondan sonra tabiata da müdahale ederek gönüllerindeki pisliği tabiata da akıtmaya başladılar. Rabbimiz: *"Ey iman edenler! Müşrikler ancak pisliktir."* (9/Tevbe, 28) buyurur.

Kendilerine sorarsanız, bozguncu değildirler. Hatta kafa tutarcasına, bu faaliyetlerinin yapıcı ve mâsum olduğunu söylemekten çekinmezler. O tertemiz elbiselerinin içinde kara gözlüklerinin gerisinde tabiatı kirletmek, dünyanın her tarafında anarşi çıkartıp insanların kanını paraya çevirmek, kimyasal silahlar satarak midesini şişirmek için koşan bu hasta adamlara: "yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın" deseniz, onlar "biz Yalta, Malta zirvesinde, Londra zirvesinde insanları ıslah için bir araya geliyoruz" diyorlar. Peki ama, her zirvenizin sonunda Hama'da, Halepçe'de, Afganistan'da, İran'da, Azerbaycan'da yüzbinlerce insan öldürülüyor. (1)

Bozgunculuğun en korkuncunu yaptıkları halde, dönüp de "bizim hareketlerimiz yapıcıdır" diyenler, her asırda pek çoktur. Böyle diyorlar, çünkü ellerindeki ölçü bozuktur. Evet, ihlasın, samimiyetin ve hüsn-i niyetin ölçüsü bozulunca bütün değer ve ölçüler hassasiyetini kaybeder. Niyet ve vicdanları her şeyi Allah için yapma samimiyetinden mahrum olanlar, davranışlarındaki

bozgunculuğu görememekte mâzurdurlar. Çünkü onlarda, hayır-şer; iyilik-kötülük ölçüleri, Rabbânî bir temele oturmamıştır. Onlar, şahsî ihtiraslarının esiridirler. (2)

Rabbimiz bizi uyarıyor: *"Gözünüzü açın, asıl fesatçılar onlardır, ancak farkında değiller."* (2/Bakara, 12) Islahatçıyız diyerek gelen, batının akıl hocalıklarına aldanmayalım.

Bunlar bozguncudurlar. Ancak bozgunculuk yaptıklarının bozgunculuk olduğunu bilmezler. "Akrebin kimseye kin'i yoktur. Ancak, onun sokması fitratının gereğidir." İyi niyetli kâfirler yönetici olsalar, içlerindeki dışa vuracaklar. İçlerindeki küfür zehir olunca iyi niyetlerle de olsa insanlığı ve tabiatı zehirleyecektir. Şeker hastasına çok iyi niyetlerle hergün baklava yediren cahil insan gibidirler. (3)

Fesadın Tek Etkeni İnsanlardır

Allah, yeri ve gökleri eşsiz bir nizam, ölçü ve uyum içinde yaratmıştır. Yeryüzünün düzenini ve huzuru bozan insandır. Kur'an, fesadın her türünün insanın eseri olduğunu açıkça belirtir. (Bkz. 2/Bakara, 30: 40/Mü'min, 26)

Bu yüzdendir ki ilahî irade, yeryüzünü fesada veren kötü insanları, onlara musallat edilen başka insanlarla durdurmayı sünnetullahtan biri halinde işletmektedir. (bkz. 2/Bakara, 251)

Yeryüzünde fesadın tek etkeninin insanlar olduğunu şu ayet çok net ve çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor: *"İnsanların elleriyle kazandıklarından dolayı karada ve denizde (çölde, kırdaki ve şehirde) fesat ortaya çıktı."* (30/Rûm, 41)

Hevâ ve heveslerini ilah edinen insanlar, yeryüzünde kendi keyiflerine göre bir sistem kurmayı arzu ederler. Dünyevî hırslarını, iştah ve şehvetlerini tatmin için her yola baş vururlar. Hedeflerine varabilmek için hiçbir kural tanımazlar. Diğer insanların haklarına ve hürriyetlerine tecavüz ederler. İşte yeryüzünde fesadın kaynağı budur.

Allah'a açıkça isyan, yeryüzünü fesada vermek olarak kabul edilmiştir. Çünkü İslamî hükümler, insanların huzuru için vaz' olunmuş kanunlardır. İnsanlar bu hükümlere sınıksız sarıldıkları zaman, düşmanlık ortadan kalkar ve herkes kendi ameliyle meşgul olur.

Böylece hem yeryüzünün/doğanın, hem de orada yaşayan insanların salâhı gerçekleşir. Ancak, **insanlar İslam'a sarılmayı bırakıp, herkes kendi nefsinin arzuladığı şeyleri yapmaya başlarsa, o zaman fesat ortaya çıkar.**

Mesele bu açıdan ele alınırsa, yeryüzündeki fesadı ve fesadın kaynağını tesbit etmek kolaylaşır. **Kâfirler ve münâfıklar, gayr-ı meşrû amelleriyle fesat üretmektedir.**

Allah, halife olarak insanı yeryüzünde yerleştirme iradesini meleklerle söylediği zaman, onlar Allah'ın vahyi dışına çıkıp çıkmamada serbest olacak bir varlığın hevâsına uyup yeryüzünde fesat çıkaracağını kestirmişler ve "*orada kan döküp fesat çıkaracak birini mi var edeceksin?*" (2/Bakara, 30) diye sormuşlardı.

Fakat, her ne kadar insanların büyük bölümü müfsid olsa bile, içlerinde öyleleri vardır ki, meleklerin de üzerine çıkar ve Allah'a en yakın olan mertebeye yükselir. Bu bakımdan, "büyük hayır için az şer terkedilemeyeceği"nden Allah insanı yeryüzünde halife yapmış ve vahyine uyanlara müfsidlerle savaşıma emrini vermiştir. Müfsidler kalben korkak ve kendilerini hep huzursuz hissettiklerinden, birbirleriyle fesadda yardımlaşırlar.

O halde ıslah edicilerin de yardımlaşmaları ve müfsidlerle savaşmaları gerekir. Yoksa, yeryüzünde hep fesat egemen olur ve insanın hem yaratılışındaki, hem de hilafetindeki amaç gerçekleşmez: "*Eğer Allah'ın, insanları bir kısmıyla bir kısmını def edip savması olmasaydı, yeryüzü fesada uğrardı; ama Allah âlemlere karşı lütuf sahibidir.*" (2/Bakara, 251) (4)

İnsanın fesada meyilli yapısı da, sâlih mü'mini iç fesada karşı daima uyanık olmaya zorlamalıdır. Bu, nefisle cihdaddır; nefsin fesada meyline karşı cihad. Mücâhid, fesadı salâha çevirendir. Gerçek mücahidlik, kişinin içini salâha çevirmeden ortaya çıkmaz; çıkarsa bu cihad değil, terör olur.

İfsada Karşı İslahat

Her şeyi bir ölçü ile yaratan Rabbimiz, imkânlarını verip düzen ve yolunu gösterdiği beşerî alandaki dengenin âkıbetini, irâdeli davranışlarımıza bırakmış ve insan cinsi için imtihan sahası kılmıştır. Yaratıcımızın, doğru yolda olanları müjdelemek, sapanları uyarmak üzere elçiler gönderdiği insanlar, önce tek bir ümmet idi (2/Bakara, 213).

Düzene konulmuş olan yeryüzünde ifsad/bozgunculuk yapmamalı ve kulluklarını unutmamalıydılar (7/A'râf, 56). Ama, insanlardan birçoğu hevâlarına uyarak Allah'ın ayetlerini unutup kendi başlarına büyüklük taslamaya, başıboş

arzularını ilah ve birbirlerini veli edinmeye başladıklarında ulaşılan sonuç büyük bir fesat, bozgun ve kargaşa idi (8/Enfâl, 73).

Sonsuz güç ve rahmet sahibi olan Rabbimiz, bozgunculukları sonucu kargaşa ve karanlık içine düşen Adem oğullarına, içlerinden gönderdiği elçiler aracılığıyla hidayet yolunu tekrar tekrar göstermiş ve kendilerini ıslah edip (düzeltip) kurtuluşa ermelerini dilemiştir (7/A'râf, 35)

Fesad Karşısında Mü'minlerin Görevleri

Mü'minler, müfsidlerin fesatlarına karşı tavır almalı, inkılapçı bir düzeltme ile ıslahatçı olmalıdır. İradeli tercihlerle ulaşılabilecek olan iman ve salih amel yolunu bizlere mutluluk ve kurtuluş hedefi olarak gösteren Rabbimiz, aynı zamanda Musa (a.s.)'ın, kardeşine devrettiği ıslahat görevini (7/A'râf, 142)

bütün mü'min kullarının da üstlenmesini istemiş ve bozgunculuk yapanların işlerini ıslah etmeyeceğini bildirmiştir (10/Yûnus, 81).

Şu ayetler de bu konuyu yeterince anlatmaktadır: *“Sizden önceki nesillerden akıllı kimselerin, (insanları) yeryüzünde bozgunculuk yapmaktan men etmeleri gerekmez miydi? Fakat onlar arasından, ancak kendilerini kurtardığımız pek az kişi böyle yaptı. Zulmedenler ise kendilerine verilen refahın peşine düşüp şımardılar ve suç işleyenler olup çıktılar. Halkı ıslahatçı kimseler olsaydı, Rabbin o şehirleri haksız yere helak edecek değildi.”* (11/Hûd, 116-117)

Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde “salih amel” ile “iman” kavramları âdeta bağımsız düşünülemeyecek kadar iç içe bir birliktelikte kullanılmıştır. Salih amel, açıkça imanın dışı yansıyan gerekliliğidir. Salih amelde bulunabilmenin şartı olarak, ıslahat çabaları söz konusu olmakta ve bu da mü'minlerin temel görev alanlarını belirlemektedir. Yeryüzünün ifsad edildiği, zulüm ve şirkin alabildiğine azgınlaşıp cahilî kültür ve uygulamaları yaygınlaştığı ve vahyî ölçülerden uzaklaştığı her dönemde, ıslahat çabalarının gerçekleştirilmesi mü'minlerden beklenen temel farîzalardır.

Rabbimizin müjdelediği sonuca da, ancak bu konularda göstereceğimiz salih amellerimizle ulaşabiliriz. Zaten mü'minlerden beklenen, zorbalara uymaları veya boyun eğmeleri değil; ıslah edicilerden olmalarıdır (28/Kasas, 19)

Muslihun (ıslahatçı olanlar), Rablerine ibadette kimseyi ortak koşmayan (18/Kehf, 110), Allah'ın kitabına sımsıkı sarılan (A'raf, 170), cehalet ve kötülükten arınmaya çalışan (17/İsrâ, 9), mü'min kardeşlerinin arasını ıslah eden (49/Hucurât,

10), rasullerin canından önce kendi canlarının kaygısına düşmeyip Allah yolunda susuzluğa, açlığa, yorgunluğa hazır olan (9/Tevbe, 120), iyiliği emredip kötülükten sakındıran ve hayır işlerine koşan (3/Âl-i İmran, 114), Allah'a çağırıp ben müslümanlardanım diyen (41/Fussilet, 33) kimselerdir.

Gerçek Islahatçılar Aynı Zamanda İnkılapçıdırlar

Islahat çabalarıyla verilen mücadele, egemen şirk güçlerinin hakimiyetini hayatın bütün şubelerinden söküp atmaya çalışan aktivite kadar (7/A'râf, 85-86; 11/Hûd, 116-117), en az, iman ettikten sonra imanlarına zulüm karıştıran ve kötü amellere meyleden müslümanları uyandırıp ıslah etmeyi amaçlayan iç aktiviteyi de (5/Mâide, 39; 3/Âl-i İmrân, 86-89) bünyesinde barındırmaktadır.

İster Yüce Allah'ın ilahlığını ve rububiyetini tanımayan veya O'na ortaklar koşarak azgınlık yapan tutumlar sonucu olsun, isterse tevhid dinine girdikten sonra cahilî arzu ve anlayışların tesiriyle itikadî ve amelî yanlışlıklara ve kötülöklere bulaşma sonucunda olsun, yeryüzünde ve toplumsal hayatta baş gösteren bozulma, çözölme, tuğyan ve zulüm karşısında ortaya konabilecek olumlu çabanın Kur'an'daki tanımı ıslahat ve salih ameldir. "Mevcut düzenin ıslah edilmesi" gibi ifadelerle karşımıza çıkan kısmî düzeltme, uzlaşma, düzenle müslümanı bağdaştırma şeklinde anlayış, ıslahat kavramını tahrif etmektir.

Islahat, günümüzde yanlış olarak inkılapçı hareketlerin karşısında, düzen ve sistem içi hafif yumuşatma ve zalim düzenin devamı anlamlarında kullanılıyorsa, bu Kur'an'ın anlaşılmasını istediğı bu kavramdan ve içeriğinden uzaklaşmadır, yanlıştır. Islahat, devrimci bir eylemdir.

Bozulmuş ve sapmış olanı düzeltme ve vahyî hakikatleri yeniden egemen kılma çabasıdır. Islahatçı, insan ve toplumların düşünce ve eylemlerinde vahyî doğrular istikametinde köklü bir değişimi ve dönüşümü gerçekleştirmeyi amaçlar ve bu işin sünnetine uygun bir mücadele içinde olmaya çalışır.

Hasenât ise, genelde fitrî bir iyiliğı, insanlara hizmeti ifade eder. Ancak ıslahat çabaları doğrultusunda yapılan hasenatların, anlamlı ve kalıcı olan değerinden bahsedilebilir (18/Kehf, 30).

Islahat; kesin ve muhkem olan vahyî ölçüye dayanarak cahilî bütün tutum ve davranışları, ifsad edilmiş bütün kurumları tepeden tırnağına değiştirmeyi amaçlamış devrimci bir tavidir. Islahatçı (muslih), ilahlık taslayan egemen şirk güçlerine karşı gösterdiği tavır kadar, şirk güçlerinin saldırısı karşısında ümmet bünyesinin mukavemetini yıkan, onu hastalıklı kılan iç bozulmaya karşı da mücadele vermek

zorundadır. Islahatçı, kendi ümmetinin, dış güçlerin saldırılarından önce, kendi halini bozması, olumsuz olarak değiştirmesi sonucunda gerilediğini ve Allah'ın verdiği nimetleri elinden kaçırdığını bilir (8/Enfâl, 53).

Islahatçı; Allah'ın düşmanlarıyla mücadele etmek kadar, düşmanla mücadele edecek sağlıklı bir bünyeye sahip olma çabasının da taşıyıcısıdır. O, bozulma ve zilletin nedenlerini, şeytanî güçlerin aslî görevi olan saldırılarından önce, çözülmeye ve hastalanmaya müsait hale gelmiş olan kendi ümmetinin itikadî ve amelî tutumlarında arar.

Islahatçı, kurtuluşa kişisel iyiliklerle ulaşamayacağını bildiği gibi; ıslah çabalarında kendi nefsinin de unutmaz. Ve o yine bilir ki, iman edip salih amel işleyenler, insanların en hayırlılarından (98/Beyyine, 7).

Islah eylemi, her türlü bozulma, tuğyan ve şeytanî tuzak karşısında tevhidî ilkeleri yaşatmayı ve Allah'ın dinini yeryüzünde hakim kılmayı amaçlayan soylu ve köklü bir uğraştır. Islahatçı, vahiy temeline bağlı inkılapçı bir öz taşıır.

O, Rabbimiz'in ilettiği buyruklar doğrultusunda öncelikle kendini ıslah ederek (6/En'âm, 48) kendi nefsinde inkılabı gerçekleştirmiş ve bu olumlu değişimi çevresine, toplumuna ve yeryüzüne taşımayı amaçlamıştır. İman edip salih işlerde bulunalar, halkın en hayırlılarıdır (98/Beyyine, 7) ve onların da çok olmadığı bilinmektedir (38/Sâd, 24).

Kur'an bize, ıslah kavramının günümüzde olduğu gibi geçmiş tarihte de yanlış veya kasıtlı tutumlar nedeniyle Allah'ın rızası dışında kullanıldığını göstermektedir. Salih amelle kötü ameli (seyyiât) birbirine karıştıranlar (9/Tevbe, 102) olduğu gibi, kendilerine bozgunculuk yapmayın diye ihtar edilenlerden “*biz ıslah edicileriz*” (2/Bakara, 12) diye cevap verenler de çıkmıştır. Oysa Allah, bozgunculuk edeni (müfsid), ıslah edenden (muslih) ayırır (2/Bakara, 220). Allah'ın kitabı, salih kulların özelliklerini ortaya koyan en temel, muhkem ve mutlak ölçüdür.

Islah çabalarının birinci elden muhatapları, ilahî vahye kulaklarını tıkamamış, gerçekler karşısında gözlerini yummamış olanlardır. İnandıkları halde, bilmeyerek kötülük işleyenlere (En'am, 54) veya cehaletleri dolayısıyla bu duruma düşenlere (16/Nahl, 119), cahilî anlayış ve tavırlarından sonra tevbe etme ve kendilerini düzeltme (ıslah) kapıları açık tutulmaktadır.

Bu bozulma ve kötülük hali, tarihî süreç içinde toplumların bünyesinde de tezahür edebilmektedir. İslam ümmetinin bugün yaşadığı hastalıklı ve cahilî durum, buna şahitlik etmektedir.

Müslümanlar, tevhidî bilinçlerini, rıza gösterdikleri sistemler içinde yozlaştırmışlar ve büyük ölçüde yitirmişlerdir. Peygamberimiz'den bu yana ıslahat çabalarını ve tevhidî mücadelelerini sürdüren muvahhid müslümanların gayretlerine rağmen, işbaşına geçtiklerinde bozgunculuk yapanlar (2/Bakara, 205), Allah'ın indirdiği apaçık belgeleri ve Kitap'ta açıkladığı hidayeti gizleyenler (2/Bakara, 159) İslam ümmetinin bilincini ifsad etmişler ve müslüman kitlelerin halini bozup değiştirmişlerdir.

Ve İslam ümmeti, Rablerinin kendilerine verdiği arza vâris olma nimetini ellerinden kaçırmıştır. *“Bu böyledir, çünkü bir millet kendilerinde bulunanı değiştirmedikçe Allah onlara verdiği nimeti değiştirmez. Allah işitendir, bilendir.”* (8/Enfâl, 53)

Fakat Allah yeryüzünü salih kullarına vâris kılmak (21/Enbiyâ, 105); insanları kurtuluş ve mutluluk yoluna erdirmek istemektedir (9/Tevbe, 20).

Bununla birlikte değişim, yine bizim ve beraber olduğumuz toplumun iradesine bağlı tutulmuştur. Bireysel ve toplumsal alanda başarılı oluşun yolu, yine ıslahat çabalarıyla oluşacaktır. *“Bir toplum, kendi nefsindekini değiştirmedikçe, kuşkusuz Allah da o toplumun bulunduğu durumu değiştirmeyecektir.”* (13/Ra'd, 11)

“Ey iman edenler, Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin. Ki (Allah) işlerinizi ıslah etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse, büyük bir başarıya erişmiş olur.” (33/Ahzâb, 70-71)

İlk aile kurumuyla oluşmaya başlayan toplumsal yaşam; şeytanî olanla Rabbanî olan arasındaki tartışma, çatışma ve imtihanlarla çeşitlenerek bugüne dek süregelmiştir. Tevhid-şirk kutuplaşmasında süregelen toplumsal mücadeleler tarihi, ıslah edilmiş olan yeryüzünde (7/A'râf, 56)

Allah'a verilen sözden cayıp, bozgunculuk yapanlarla (13/Ra'd, 25), inanıp salih amellerde bulunanlar (98/Beyyine, 7) arasında devam edegelen sürekli bir çatışmayı oluşturmaktadır. Tevhid ile şirkin, hak ile bâtılın, ma'ruf ile münkerin, muhkem ile muharref olanın arasındaki çatışma bugün de sürüp gitmektedir.

Hidayet nimetine nankörlük eden, Yaraticısı yanında başka velîler edinen, kendi aczini unutarak büyüklük taslayan ve böylece yeryüzünde bozgunculuk yapan, fitne çıkaran, kötülüğü yaygınlaştıran, vahiy dinini tahrif etmeye kalkışan veya bu konuda aracı olanların söz konusu cahilî eğilimleri ve bozgunculukları, Rasûllerin öncülüğünü yaptığı salih kulların ıslahat çabalarıyla insanlık tarihi

süresince giderilmeye, düzeltilmeye çalışılmıştır. Tartışma, çatışma ve imtihan alanı dediğimiz tevhidî mücadele ortamı da bu çerçevede oluşmaktadır. (5)

Özellikle mü'minlerin kâfirlere ve münâfıklara, kısaca muslihlerin müfsidlere karşı savaşı yalnız insanlar için değil; tüm varlıklar için bir rahmettir. Yeryüzünü fesada boyayan kâfirler korkaklıkları, paylaşmak istedikleri rant ve sahip oldukları hırs sebebiyle birbirleriyle yardımlaşırlar.

Bunlara karşı muslihlerin/müslümanların, fesada ve müfsidlere karşı ortak bir cephe meydana getirmeye gayret etmeleri kulluk ve hilafet görevleridir. *"Küfredenler birbirlerinin velisi, gönül dostudurlar. Eğer siz bunu yapmazsanız (iman edip hicret ederek canlarınızla ve mallarınızla Allah yolunda cihad edip yardımlaşmaz ve böylece birbirinizin velisi olmazsanız) yeryüzünde fitne ve büyük bir fesat başgösterir."* (8/Enfâl, 73)

Günümüzde fitne ve fesadın iktidarı, bütün kurumları ve kurallarıyla ayaktaadır. Müslümanlar da birbirlerinin velâyetine râzı olmamanın ve cihadı terk etmenin ızdırabını yaşamaktadırlar.

Fesadın temelinde insanın doğal değerleri ve evrendeki mevcut nizamı, kendi hevâsı ve doymazlıkları uğruna altüst etmesi yatar. (Bkz. 23/Mü'minûn, 71) Bunun sonucu, şirkin en büyük fesat olmasıdır. Çünkü şirk, tüm yaratıklardaki değer ve nizamı şuursuz maddeye yükleyerek bozmaya çalışmaktır.

Kur'an'da fesat olarak sayılan eylemlerin başlıcaları, iman etmeyip insanları Allah yolundan alıkoymak, büyüklenmek, haksız yere kan dökmek, tuğyankârlık/azgınlık taşkınlık yapmak, fahşâ ve münker (çirkin ve kötü söz, fiil) işlemek, nesil ve ekini helâk etmek, homoseksüellik, yol kesmek, hırsızlık, insanları gruplara ayırmak, sihirbazlıktır. (Bkz. 2/Bakara, 205; 12/Yûsuf, 37; 29/Ankebut, 28-30; 28/Kasas, 3-4; 10/Yûnus, 91; 16/Nahl, 88; 7/A'râf, 86; 27/Neml, 14; 89/Fecr, 12.) Kısaca, dinî hükümlerin dayandığı "nesil, mal, can, din ve akıl emniyetini/güvenliğini yok edici eylemler fesat sınırına girebilir.

İnsanın ürettiği fesattan en büyük payı putperestlik, ikinci olarak münâfıklık, üçüncü olarak da yahudi kesimi almaktadır. (Bkz. 17/İsrâ, 4; 7/A'râf, 85; 2/Bakara, 11) En yıkıcı fesat, insanın saltanat ve sahip olma uğruna sergilediği fesattır. (Bkz. 27/Neml, 34) Böyle olduğu içindir ki, insanlık tarihi boyunca medeniyet ve saltanatların çöküşüne de fesatlar sebep olmuştur. (Bkz. 28/Kasas, 4, 83; 89/Fecr, 12; 40/Mü'min, 26; 27/Neml, 14).

Bakara suresinin 11-12. ayetlerinde olduğu gibi fesad, daha ziyade, münâfıkların bir vasfı olarak zikredilmektedir. Ancak, fesad çıkarmanın, bozgunculuk yapmanın tasvip edilecek bir yanı olmadığı gibi, hiçbir kimse de, kendisinin böyle çirkin bir fiille vasıflanmasını istemez. Nitekim münâfıklar da , kendilerinin böyle bir özellikle vasıflanmalarını kabullenmemektedirler. Münâfıklar, kendilerinin müfsid değil; muslih olduklarını ileri sürmektedirler. (2/Bakara, 11-12)

Bu ayette geçen fesad kelimesini, İbn Mes'ud ve sahabeden bazılarının "küfür ve ma'siyet işlemek" , İbn Abbas 'ın da, sadece "küfür" kelimeleri ile tefsir etmeleri bu fiilin son derece çirkin olduğunu ve her türlü kötülüğü içerisine alabileceğini göstermektedir. Genelde nefisleri, nesepleri, malı, aklı ve dini ifsâd etmek diye sıralanan bu kötülükler, fesâdın çerçevesi içerisinde mütalaa edilmektedir.

Kur'an-ı Kerim'de *"yeryüzünde fesâd çıkarmayın"* veya *"ıslah edildikten sonra yeryüzünde fesâd çıkarmayın"* anlamlarındaki ifadeler, bazı ayetlerde tekrar edilir. Selef ulemasına göre **"yeryüzünde fesat çıkarma" ifadesi, Allah'a açıktan isyan etmek demektir.**

Müfessirler, bu ifadeyi, genel olarak, Allah'a şirk koşma, Allah'a isyan, yeryüzünün fesatla dolması, peygamberleri yalanlama, nübüvveti inkâr etme dolayısıyla Allah'ın emirlerini kabul etmeme, Allah'ın dini hakkında şüphe etme, kibirlenme ve büyüklük taslama, harp ve fitne çıkarma şeklinde yorumlamaktadırlar.

Ayetlerde mutlak olarak zikredilen fesad, ister inanç, isterse amelî konularda olsun, insana zarar veren ve onu maddî ve manevî helaka götüren her türlü davranıştır. Fesat çıkaranları (müfsidler) Allah'ın sevmeyeceği (5/Mâide, 64; 28/Kassas, 77), onların işlerini düzeltmeyeceği (10/Yûnus, 81) gerçeği ortaya çıkmaktadır.

Allah'ı inkâr ve Allah yolundan alıkoymak, en büyük fesadlardandır, sonuçları da acıdır: *"İnkâr (küfr) eden ve Allah'ın yolundan alıkoyanlara fesatlarına/bozgunculuklarına karşılık azap üstüne azap veririz."* (16/Nahl, 88)

Peygamberleri ve getirdiklerini yalanlama da fesadın büyüklerindendir. Kur'an'da, peygamberlerin getirip yerleştirmeye çalıştığı mesaja ve bu doğrultuda kurmaya çalıştığı İslamî düzene, birtakım sözde gerekçelerle karşı çıkan ve her türlü engelleme yollarını deneyen kimseler fesadçılar/bozguncular olarak adlandırılmakta ve bu olumsuz davranışlarının kendilerine bir yarar sağlamadığı; tam tersine helaklarına sebep olduğu vurgulanmaktadır. (Bkz. 29/Ankebut, 36-37; 7/A'râf, 103, 109-110, 127; 27/Neml, 13-14; 40/Mü'min, 26-27)

İnsan Hakları İhlâlleri Şeklindeki Fesat

Fesadın yaygın görünüşü, insan hakları ihlalleridir. Bunlar, kan dökücülük, sömürü ve tahakküm ilişkileri biçiminde kendini gösterir. "...Kim bir kimseyi, bir kimseye (cinâyete) veya yeryüzünde bozgunculuğa karşılık olmadan öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de onu diriltirse (ölümünden bir hayat kurtarırsa), bütün insanları diriltmiş gibi olur. And olsun ki onlara belgelerle peygamberlerimiz geldi. Sonra buna rağmen onların pek çoğu, yeryüzünde taşkınlık edenler (müsrifûn) oldu." (5/Mâide, 32)

Kadınları bırakıp erkekleri öldüren Firavun (7/A'raf, 127), kızlarını toprağa diri diri gömen Mekke câhiliyyesinin insanları (16/Nahl, 58-59; 81/Tekvir, 8-9), **daha anne karnındayken kürtaajla çocuklarının hayatlarına kıyan veya oğlan kız demeden tüm çocuklarının ebedî hayatlarını öldüren modern câhiliyyenin ortak tavrı yaşama hakkına tecavüzdür.** Bu da, temel insan haklarının en başlarında gelen canın korunmasını ihlaldir ve fesadın en büyüklerindendir.

Yine malın korunmasını ihlal eden hırsızlık, ölçü ve tartıda eksiklik de fesattır. (Bkz. 12/Yûsuf, 70-73; 11/Hûd, 84-94; 7/A'râf, 85-93)

Bir toplumda bozgunculara engel olunamaması ve bozguncuların sayısının artması, bu toplumu ayakta tutan sosyal düzenin bozulması, işlerin çığırından çıkması, toplumsal hayatta hiçbir şeyin yolunda gitmemesi ve kargaşa ortamının hâkim olması demektir. Özellikle zalim yöneticiler ve politik seçkinler, toplumlarında kötülüğü ve fesadı yaygınlaştırırlar. Bu fesatçılar, ister peygamber, isterse kendi topluluklarından çıkan şuurlu insanlar olsun, bütün ıslahçılara karşı çıkarlar, onlarla mücadele ederler. *"Dünya hayatına dair konuşması senin hoşuna giden, pek azılı düşman iken, kalbinde olana (samimi olduğuna) Allah'ı şahit tutan, işbaşına geçince ortalığı fesada verip bozgunculuk yapmaya, "hars"ı (ürünü, ekini) ve nesli yok etmeye çabalayan insanlar vardır. Allah bozgunculuğu sevmez."* (2/Bakara, 204-205) Bu ayetin metninde yer alan "hars" (ekin, ürün) kelimesi iki şekilde yorumlanır:

Hars, emek yoluyla sağlanan kazanç ve gelirdir. Çoğunlukla dünyevî malları, özellikle de hem toprağın işlenmesi yoluyla elde edilen ürünü, hem de bizzat işlenmiş tarlanın kendisini gösterir. Hars, bu bağlamda ürün olarak anlaşılırsa, bu mecazî olarak, genelde insan davranışlarına, özelde de toplumsal tavırlara uygulanabilir. Onun için hars, günümüzde kültür kelimesinin karşılığı olarak da kullanılmaktadır.

Bazı müfessirler ise, görüşlerini "*kadınlarınız sizin hars'ınızdır*" (2/Bakara, 223) ifadesine dayandırarak, bu ayette de "hars"ın eşleri anlattığını öne sürerler. Bu durumda "*harsın ve neslin yok edilmesi*", aile hayatının sarsıntıya uğraması ile ve sonuçta bütün bir toplumsal yapının çökmesi ile eşanlamlı olur.

Fesâdın Görüntüleri

Tuğyân: Hak ve adalet sınırını aşma (tuğyan) ve fesad/bozgunculuk, birbirini tamamlayan özelliklerdir. (Bkz. 89/Fecr, 9-14)

Kendisi Bozgunculuk Çıkardığı Halde Sâlihlerle Bozgunculuk İsnad Etmek: "*Musa'yı, Firavun ve erkânına gönderdik. Ayetlerimize karşı haksızlık ettiler. Fesatçıların/ bozguncuların sonunun nasıl olduğuna bir bak.*" (7/A'raf, 103) "*Firavun, müfsidlerden (fesatçı/bozgunculardan) idi.*" (28/Kasas, 4)

Kendileri fesatçı olan Firavun ve yandaşları, kendilerini ıslahatçı olarak görüyorlar, toplumu ıslah etmek isteyen Musa (a.s.)'ya fesatçı/bozguncu damgası vuruyorlar ve halkı onun aleyhine kışkırtıyorlardı: "*Musa'yı ve milletini, yeryüzünde bozgunculuk yapsınlar, seni tanrılarınınla başbaşa bıraksınlar diye mi koyveriyorsun?*" (7/A'râf, 127)

Firavun da şöyle demişti: "*Bana izin verin de Musa'yı öldüreyim. O, Rabbine yalvaradursun. Onun, sizin dininizi değiştireceğinden veya yeryüzünde fesat çıkaracağından korkuyorum.*" (40/Mü'min, 26) Firavun ve yandaşları, kendi düzenlerini değiştirip yıkacak olan Hz. Musa'yı, bozgunculuk yapmakla suçluyorlardı. **Firavun düzenine karşı çıkan ve sosyal ıslah programı öneren Hz. Musa, karşı çıktığı düzen tarafından bozgunculuk suçlamasıyla, vatan haini, bölücü olarak görülüyor, böyle gösterilmek isteniyordu. Her devirde kâfirlerin tavrının farklı olmadığı, küfrün tek millet olduğundan tek tip tavır sahnelediği, günümüz dünyasındaki çok belirgin benzerliklerle değerlendirilebilir.**

İnsanları Bölme: Kur'an'da insanları yapay ayrımlara tâbi tutup bölme, Firavunca bir fesad yöntemi olarak savunulmaktadır: "*Firavun, memleketin başına geçti, halkını fırkalara (kastlara, yüksek ve aşağı sınıflara) ayırdı. İçlerinden bir topluluğu güçsüz bularak onların oğullarını boğazlıyor, kadınlarını sağ bırakıyordu. Çünkü o, müfsidlerden/fesad çıkaranlardan idi.*" (28/Kasas, 4)

Firavun'un zayıf, güçsüz gördüğü grup, Mısır toplumunda en aşağı basamaklara itilen ve hemen hemen bütün insan haklarından yoksun bırakılan İsrailoğullarıydı. İnsanları, sınıflara bölmek, bazı ırklara ayrıcalık vermek, kendileri

devletin rantını yiyip halkı sömürerek elit tabakayı (burjuva, sömürücü, kapitalist, bürokrat kesim, mutlu ve putlu azınlık) oluşturup, toplumu da halk tabakası, orta direk, batılı-doğulu, Türk-Kürt, zengin-fakir, irticacı-modern vb.

ayırımlarla **insanları sınıflara, yapay gruplara ayırarak bölen fesadçılar; mü'min-müşrik ayrımına bölücülük damgası vurarak sömürüye ve zulme dayanan kendi bölücülüklerini unutturmak istemektedirler.**

Bilim Yoluyla Fesad: Çağımız buhranlarının temel nedenlerinden biri, bilime karıştırılan yalanlar, insan itikadını ve yaşayışını saptıran nifaklardır. Gerçekte ilim, ilahî sanatı tetkik hikmeti olduğu halde; hiç bağdaşmaması gereken cehaletle (cahiliyye) bilim, zorlama yollarla, şeytanî hile ve uydurmalarla bağdaştırılmış ve fesat araçlarından biri olmuştur.

Ahlâk Yoluyla Fesad: Çağlar boyu toplumlar içinde ahlakı fesada verip, toplumları çökerten münâfık ve müşriklerin devrimizdeki ulaştıkları durum, dört ayaklıları bile utandıracak boyutlara gelmiştir.

Ekonomi Yoluyla Fesad: Dinimiz, insanların meşru ihtiyaçlarını karşılamak için belirli şartlarla helal dairesi içinde çalışmalarını ibadet kabul eder. Cimriliği haram kıldığı gibi, israfı da şeytanın kardeşliği olarak değerlendirir. Fesatçılar ise, israf ve tüketim hızlanması sloganlarıyla toplumları tüketim toplumu yaparak mahvetmektedir. Ülkeler, toplumlar, aileler, evlilik kurumları, iş bulma konuları... gibi yapılar, savurganlık ve kapitalist düzenin zulmü sebebiyle iflas etmiş durumdadır.

Aç insanın, dini (dolayısıyla ahlakı ve tüm yaşama biçimi) de kolaylıkla yozlaşmış, insanlar karınlarını doyurmaktan ve bazıları da eşya sevgisinden ve yarışından başka şey düşünemez hale gelmiştir. Modernizmin, modanın, mal-eşya yarışının, lüksün ve reklâmın fesadı yaygınlaştırmadaki rolleri, tahmin edildiğinden de çok fazladır.

Politika Yoluyla Fesad: İnsanların inanç yapısını bozan ve huzurunu ciddi biçimde kaçıran belki en önemli fesad yolu budur. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyen, bu yüzden fâsik, zâlim ve kâfir olan tağutların zulmü her alanda karşımıza çıkmaktadır. Bu onlarca fesadın kaynağı olduğundan, müslümanların reddetmeleri ve mücadele etmeleri gereken fesadın başı sayılır.

Fikir Yoluyla Fesad: Filozof, düşünür, yazar, öğretmen... sıfatları, fesadın cahil halk kesimlerince kabulünü kolaylaştırması açısından büyük ihanet özelliğindedir. Allah'a inanmayan, O'ndan hakkıyla korkmayan insanın hele ağzı

laf yapıyor, kalemi yazabiliyorsa bunun fesadının şerrinden herhalde şeytan bile Allah'a sığınıyordur.

Teknoloji Yoluyla Fesad: Uydular, casus uçaklar, bombalar, füzeler, cep telefonları, gizli kameralar, tele kulaklar...

Medya Yoluyla Fesad: TV. kanalları ve boyalı basın... Örnek vermeye gerek var mı?

Ve En Büyük Fesad Yolu; Düzen: Tüm kural, kurum ve kuruluşlarıyla doğurgan fesad. Diğer fesadlar, bu ananın gayr-ı meşrû çocukları. Tâğûtî düzenlerin tümü en büyük müfsiddir.

Fesâdın Zıddı Salâh

Fesâdın zıddı olan salâh ise, mü'minlerin belirgin vasfı ve peygamberin istekleri arasındadır. Ayette ifade edilen Hz. Yusuf'un duası bu gerçeği belirtmektedir: "*Benim canımı müslüman olarak al ve beni sâlih insanlar arasına kat.*" (12/Yûsuf, 101) Râzî'nin yorumuna göre, seni Allah'a itaate çağıran her şey salâh; Allah'tan alıkoyan her şey de fesaddir.

İbn Teymiye'ye göre ise, her çeşit hayrı içerisine alan salâh; şerrin her çeşidini içerisine alan da fesaddir. Yine Ebu Hayyan gibi bazı âlimlere göre salâh, mutedil ve güzel bir hal üzere olmaktır.

Salâh, mü'minlerin önemli bir vasfı olup, bu vasıfla mü'minler, Allah'ın emir ve yasaklarını gözetir, O'nun seçkin kulları arasına girmeye çalışır, tutum ve davranışlarında itidalli olmayı tercih ederek dünya ve ahiret saadetini elde etmek isterler. Çünkü **salâh vasfı, hem dünyevî, hem de uhrevî özelliği bünyesinde taşımaktadır.** Başka bir ifadeyle ahirette sâlih insanlardan olmanın yanında, bu dünyada da iyi insanlardan olmak önemli bir husustur. Allah, seçkin kullarını bu vasıfla ayırdetmektedir.

Salâh, sıfatların en üstünü olup, bununla vasıflanmak ise, derecelerin en mükemmeline delâlet etmektedir. O halde, böyle bir hususiyet taşıyan vasfın, sadece uhrevî yönü olmayıp, dünyevî yönünün de bulunması gerekir. (6)

Peygamberlerin önemli duaları içinde fesat üretenlere mağlup olmama dileği de yer almaktadır. (Bkz. 29/Ankebut, 30) Çünkü fesat, yurtları kaos ve mutsuzlukla doldurmakta, kitleleri lanet ve azabın kucağına itmektedir. (Bkz. 16/Nahl, 88; 13/Ra'd, 25)

Kur'an, fesat üreten birey ve kitlelerin insanların karşısına barış üreticileri olarak çıkabileceklerini de söylemektedir. (2/Bakara, 11) **Sulh/barış taraftarı gözüken nice sahte barışçılar vardır. Bunlar barışçı kimliğiyle savaşların en gaddarcasını yapmakta, ıslah adına yeryüzünü ifsad etmektedirler. İnsanları mahvetmenin adına kurtarmak denilebilmekte, Firavunlara Musa adı verilmekte, nice sahte kahraman ve sahte kurtarıcılar insanları ifsad etmektedir.**

Islah adıyla ifsadı, barışçılık iddiasıyla gerçek barışseverliği ayırmada kullanılacak ölçüleri Kur'an şöyle bildirmektedir: Allah'a Kur'an'ın istediği gibi iman, ahirete yakînen inanmak, salih amel, yani insanlığın hayrına katkıda bulunacak hizmetler gerçekleştirmek. (7)

İnsanların toplum içerisindeki haklarını tesbit etmek ve toplum düzenini tesis etmek, siyasetle yakından ilgilidir. Bilindiği gibi siyaset: "insanları dünya ve ahirette kurtulacakları yola irşad etmekle, onların salah ve menfaatlerine çalışmak" şeklinde tarif edilmiştir.

İnsanların hevâ ve heveslerini tatmine yönelen "zâlim siyaset/çirkin politika, tağutî yönetim" fesadın yayılmasına vesile olur. *"İnsanlardan öyle kimseler vardır ki; onun dünya hayatına ait sözü hoşunuza gider ve o kimse kalbinde olana Allah'ı şahit tutar. Halbuki o, düşmanların en amansızıdır. O, iktidara (velayete) geldiğinde, yeryüzünde fesat çıkarmaya, ekini ve nesilleri helak etmeye koşar. Allah ise fesadı sevmez."* (2/Bakara, 204-205)

Zalim siyasette, hem tahrip etme, hem şüphe uyandırma sözkonusudur. **Fesadın yaygınlaşması konusunda tağutî düzenlerde alabildiğine yarış vardır. Zâlim politikacılar, fitne ve fesat kumkuması boyalı basın, ahlaksız kanallar, hatta en masum kabul edilen resmî ve çoğu toplumsal kurumlar fesat yarışında şeytanı bile geride bırakma gayretindedirler.**

Fesatçılara Verilen Ceza

"Allah, kimin muslih/düzelten, kimin de müfsid/bozguncu olduğunu bilir." (2/Bakara, 220) *"Allah, fesadı sevmez."* (2/Bakara, 205) Allah, ahidini bozanlara, bağları gözetmeyenlere ve fesad çıkaranlara lânet eder, yardım ve inayetini keser. (13/Ra'd, 25) Hüsrana (zarara) uğrayanlar işte onlardır. (2/Bakara, 27)

"İnsanların kendi elleriyle işledikleri yüzünden karada ve denizde (çölde, kırdan ve şehirde) fesat çıkar. Böylece, onlar yaptıklarının bir kısım karşılığını daha dünya hayatında görürler." (30/Rûm, 41)

Pek çok toplum, fesat çıkarmaları yüzünden dünyevî bela görmüş ve helak olmuştur. Allah, A'raf suresinde peşpeşe Semud, Medyen ve Sodom halklarının bozgunculukları dolayısıyla başlarına gelen felaketleri anlatır. (Bkz. 7/A'râf, 85-94) İsrailoğulları da, yaptıkları fesadların karşılığını dünyevî felaketler halinde görmüşlerdi. (17/İsrâ, 4-7)

Kur'an, fesad-helak ilişkisi çerçevesinde, geçmişte bozguncuların uğradığı sona dikkat çeker ve fesadçıların uğradığı sonun incelenmesini ister. Bu incelemeden amaç, bu konu üzerinde düşünülmesi ve aynı sonuçlarla karşılaşılmasından kaçınılması için davranışların gözden geçirilmesidir. İnkârcılık yapıp Allah yolundan alıkoyanlara, fesadlarına karşılık, azap üstüne azap verilir. (16/Nahl, 88)

Yeryüzünü fesada veren veya fesadı başka türlü izale edilemeyen kimselerin cezaları, öldürülmeye varacak kadar ağırdır. Bu konudaki ayrıntılar fıkıh kitaplarında uzun uzun belirtilmiştir. *"Allah ve Rasülü'yle savaşanların (örneğin faiz alıp verenler gibi - 2/Bakara, 279-) ve yeryüzünde fesada koşanların cezası, öldürülmeleri veya asılmaları veya ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi veya o yerden nefyedilmeleri (sürülmeleri, hapsedilmeleri) dir."* (5/Mâide, 33)

"Allah ve Rasülü'yle savaşanlar" ifadesi ile, başka insanların Allah inancını sarsmaya ve yıkmaya yönelik bilinçli davranışlarının yanı sıra, Allah'ın koyduğu ve bütün elçilerinin açıkladığı ahlakî ilkelere düşmanca bir muhalefet edilmesi anlatılmaktadır. "Eli ve ayağını kesmek" deyiimi, birinin gücünü yok etmek olarak da anlaşılabilir. Hem fiziksel, hem de mecazî anlamda kötürüm hale getirilmeyi gösteriyor olabilir. "min hılaf/çaprazlama" ifadesi de döneklilik/sapkınlık yüzünden biçiminde de karşılanabilir.

Hevâ ve heveslerini ilah edinen zümreler, yeryüzünde fesadın iktidarını sağlamış ve bunun devamı için kurumlar kurmuş, kurallar oluşturmuştur. Müslümanlara düşen görev, fitne ve fesat yeryüzünden kaldırılınca, din sadece Allah'ın oluncaya kadar bütün gücüyle mücadele, mücadele ve mukatele etmektir.

-
-
- 1- Mahmut Toptaş; Şifâ Tefsiri, c.1, s.101
 - 2- Seyyid Kutub, Fi Zılali'l Kur'an, c. 1, s. 88
 - 3- Mahmut Toptaş, a.g.e. c. 1, s.102
 - 4- Ali Ünal, Kur'an'da Temel Kavramlar, s. 276

- 5- Hak Söz, sayı, 3-4, s. 1-2
6- Ömer Dumlu, Kur'an-ı Kerim'de Salâh Meselesi, 10-13
7- Kur'an'ın Temel Kavramları, 125-126

Fesat - Salâh Konusunda Ayet-i Kerimeler

- a- Fesat Çıkarmak: Bakara, 11, 27, 205; Al-i İmran, 63; Maide, 33, 64; A'raf, 56; Tevbe, 47-48; Yunus, 23, 40; Hud, 85, 116; Ra'd, 25; Kasas, 77, 83; Ankebut, 36; Ahzab, 60-62; Muhammed, 22-23.
b- Münâfiklar Fesat Çıkarırlar: Bakara, 11-12, 205; Nisa, 83; Tevbe, 107; Muhammed, 22; Münâfikun, 7.
c- Fesat Helak ve Azap Sebebidir: Nahl, 45-47; Neml, 48-52.
d- Fesat Çıkarmak, Azap ve Yok Oluş Sebebidir: Nahl, 45-47; Neml, 48-52.
e- Yok Olmaya Layık Bir Toplumun Öncüleri İtaatten Çıkar ve Şımarırlar: En'am, 123; İsra, 16; Zuhuruf, 22-23; Nuh, 21-24.
f- Dünya Nimetleriyle Şımarık Toplumlar Yok Olmuştur: Kasas, 58.
g- Cennet, Zulüm ve Fesattan Sakınanlarıdır: Kasas, 83; Ankebut, 36.
h- Kötü Amel İşleyenler: Fatır, 8, 10; Yasin, 12; Fussilet, 46; Casiye, 15.
i- Salih Amel İşlemek: Kehf, 110; Fatır, 10; Yasin, 12; Haşr, 18; Müzzemmil, 20.
k- Salih Amel İşleyenlerin Mükafatı: Bakara, 25, 82, 277; Al-i İmran, 57; Nisa, 57, 122-1223, 173; Maide, 9; A'raf, 42; Yunus, 9, 26; Hud, 11, 23; Ra'd, 29; Kehf, 30-31, 107-108; Meryem, 60-63; Enbiya, 94; Kasas, 84; Ankebut, 7, 9, 58-59; Lokman, 8-9; Secde, 19; Fatır, 7; Fussilet, 8; Şura, 22-23; Muhammed, 12; Talak, 11; İnşıkak, 25; Büruc, 11; Tin, 6; Beyyine, 7-8.
l- Sâlih Amel İşleyenlerin Üstünlüğü: Asr, 1-3.
m- İyi Amel, Dünyalık Şeylerden Hayırlıdır: Kehf, 46; Meryem, 76.
n- Sâlih Amel İşleyenlerin Kusurlarını, Allah Bağışlar: Ankebut, 7; Necm, 32.
o- Allah'ın, Salih Amel Nasib Etmesi İçin Süleyman A.S.'ın Duası: Neml, 19; Ahkaf, 15.
p- İyi Amel İşleyenlerin Yaptıkları, Kendi İyilikleri İçindir: Rum, 44-45; Fussilet, 46; Casiye, 15.

Konuyla İlgili Geniş Bilgi Alınabilecek Kaynaklar

1. Hak Dini Kur'an Dili, Elmalı Hamdi Yazır, Azim Y. c. 1, s. 210
2. Hadislerle Kur'an Tefsiri, İbni Kesir, Çağrı Y. c. 2, s. 190-192
3. Tefsir-i Kebir (Mefatihul-Gayb), Fahreddin Razi, Akçağ Y. c. 2, s. 38-41
4. Fi Zılali'l Kur'an, Seyyid Kutub, Hikmet Y. c. 1, s. 88
5. Şifa Tefsiri, Mahmut Toptaş, Candaş Y. c. 1, s. 101-102
6. Min Vahyi'l-Kur'an, M. Hüseyin Fadlullah, Akademi Y. c. 1, s. 72-75
7. Davetçinin Tefsiri, Seyfuddin El-Muvahhid, Hak Y. c. 1, s. 48-49
8. Bakara Suresi Yorumu, Haluk Nurbaki, Damla Y. 131-138
9. İslam Ansiklopedisi, T. Diyanet Vakfı Y. c. 12, s. 421-422
10. İslam Ansiklopedisi, Şamil Y. c. 2, s. 170-173
11. Kur'an'da Siyasi Kavramlar, Vecdi Akyüz, Kitabevi Y. s. 339-366, 481-485
12. Kur'an'da Temel Kavramlar, Ali Ünal, Kırkambar Y. s. 276-281
13. Kelimeler Kavramlar, Yusuf Kerimoğlu, İnkılab Y. s. 135-139

14. İnanç ve Amelde Kur'ani Kavramlar, Muhammed el-Behiy, Yöneliş Y. s. 206-209
15. Kur'an'da Dini ve Ahlaki Kavramlar, Toshihiko İzutso, Pınar Y. s. 279-281, 268-273
16. Kur'an'da Günah Kavramı, Sadık Kılıç, Hibaş Y. s. 160-164
17. Kur'an'da Salah Meselesi, Ömer Dumlu, DİB. Y. 4-13, 79-154
18. Kur'an'ın Zihni İnşası, Seyyid Abdüllatif, Pınar Y. s. 75-83
19. Kur'an'da Toplumsal Çöküş, Ejder Okumuş, İnsan Y. s. 161-171, 180-181
20. Esenlik Yurdunun Çağrısı, Celalettin Vatandaş, Pınar Y. s. 183-187

Ve âhıru da'vânâ eni'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemin:
Dâvâmızın sonu âlemlerin Rabbi Allah'a hamdetmektir.

Sûbhanek Allahûmme ve bihamdike ve eşhedû en la ilahe illa ente vahdeke la Şerike leke ve Estağfiruke ve etûbû ileyk.

—*Derleme*— Ebu Abdulmûmin Tekin. bin Muharrem. el-Kayseri

—*E-Mail*— dayioglu@hotmail.com

—*E-Mail*— tekin_mihci@hotmail.com

— BELGIQUE — 2003 - 2013 —

<https://www.facebook.com/tekin.mihci>

<https://www.facebook.com/groups/islami.e.Kitap.indir/files/>

<https://www.facebook.com/groups/Tevhid.Selefi.Daveti/files/>

<https://www.facebook.com/groups/129830423826445/files/>

<http://tevhiddersleri.com/>

<http://ebumuaz.blogspot.com/>

<http://www.ehlieser.tr.gg/>

<http://www.islamhouse.com/>

<http://islamqa.info/tr>

<http://tevhidvesunnet.com/>

<http://www.davetulhaq.com/tr/index.php>

<http://www.tevhididavet.com/>

<http://www.tevhidyolcusu.com/>

<http://islamiekitap.blogspot.be/>

<http://ilimehli.blogspot.be/>

<http://www.sahihhadisler.net/>

